

PhDr. David Šmahel, Ph.D.
Katedra psychologie

Fakulta sociálních studií

Joštova 10, 602 00 Brno

Tel.: 604234898

e-mail: smahel@fss.muni.cz

Posudek bakalářské práce:

Psychologický zážitek virtuální komunity

Autor: Jakub Černý

Vedoucí práce: PhDr. David Šmahel, Ph.D.

Tématem bakalářské práce jsou virtuální komunity, konkrétně komunita Nyx, přičemž na komunity autor pohlíží prostřednictvím konceptu „psychologického zážitku komunity“, který různí autoři popisují. Jedná se o téma velmi aktuální, neboť v různorodých virtuálních komunitách tráví poměrně vysoký podíl uživatelů internetu mnoho času a o některých by se dalo říci, že příslušná virtuální komunita je hlavním naplněním jejich života. Zároveň se jedná o téma v českém prostředí prakticky nezpracované a tudíž jsem explorativní výzkum v této oblasti velmi uvítal.

V teoretické části autor nejprve popisuje komunitu jako takovou a především koncept „psychologického zážitku komunity“, se kterým poprvé přišel psycholog Seymour Sarason. Dále pak autor postihuje základní charakteristiky komunity z hlediska uvedeného přístupu, které pak používá v empirické části práce. V další části autor popisuje psychologická specifika virtuálního prostředí, fenomén disinhibovaného chování a sociálně-psychologické aspekty virtuálních diskusních skupin, jak je popisují jiní autoři. Teoretická část práce je dobře strukturována, autor používá z velké části zahraniční literaturu a kvalitně zpracovává jednotlivá témata. Jedinou výtkou by mohlo být povzbuzení k častějšímu vyjádření vlastního názoru, či postřehu k popisovaným výzkumům a výsledkům, mohlo by to text výrazně oživit.

V empirické části práce si autor klade za cíl odhalit, zda členové komunity na serveru Nyx zažívají psychologický zážitek komunity analogický ke stejnému fenoménu v reálném prostředí, jakých forem tento zážitek případně nabývá, v čem

je reálnému světu analogický a jak se případně liší. Autor se vhodně rozhodl použít kvalitativní metodologie, konkrétně metodu zakotvené teorie. Zdrojem dat jsou polostrukturované rozhovory s 8 uživateli komunity Nyx, ve věku 18-32 let. Rád bych vyjádřil autorovi pochvalu, že do vzorku zařadil i tzv. „pozorovatele“ (angl. „lurkers“), kteří tvoří patrně výraznou část podobných komunit. Oceňuji také kapitolu o etice předkládaného výzkumu, což není dosud v bakalářských a diplomových pracech vůbec běžné.

Ve výsledcích výzkumu autor podrobně popisuje následující kategorie vzniklé v procesu analýzy: aktuální prožitek komunity, faktory ovlivňující zážitek komunity, disinhibiční jevy, důvody vstupu, intervenující faktory. Kategorie a subkategorie pak vhodně dokládá ukázkami z rozhovorů. Důležitá a velmi kvalitně vyvedená je diskuse, kde autor interpretuje svoje výsledky a porovnává je s výsledky dosavadních studií. Diskuse se tak stala jádrem a dle mého názoru kvalitním výsledkem celé práce. Výzkum je celkově dobře a precizně zpracovaný, kategorie jsou kvalitně popsány, autorovi se podařilo naplnit stanovené cíle.

Co bych autorovi vytkl a co mi ve výsledcích výzkumu chybělo, byla určitá hloubka interpretace, výraznější pokusy o vlastní invenci, kreativitu v hlubinně psychologických interpretacích zkoumaných jevů. Autor jako by se místy rozběhl spíše do šířky (množství a rozsah popisu kategorií), ale nepodařilo se mu více se ponořit do hloubky z hlediska vlastních myšlenek s výsledky souvisejících.

Otázky k obhajobě: Má autor nějaké hypotézy ohledně různorodosti zážitku virtuální komunity z hlediska věku uživatelů a jejich pohlaví? Mohou se tyto zážitky lišit a jakým způsobem? Jak se dále liší pozorovatelé proti aktivním účastníkům diskusí? (Škoda, že toto autor v práci nezmiňuje.)

Na závěr bych autora rád pochválil za velmi poctivě odvedenou práci na předkládaném výzkumu, už v průběhu konzultací jsem viděl, že nad tématem skutečně přemýšlí a snaží se rozhovory odvést s maximální vědeckou poctivostí. Rád bych ho také povzbudil k dalšímu přemýšlení o tématu, aby se například některé nedotažené myšlenky pokusil rozvinout prostřednictvím vědecké publikace, k čemuž tato práce dle mého názoru může aspirovat.

Bakalářská práce Jakuba Černého splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, práci hodnotím známkou „velmi dobře“.